

Højreradikalismens nye ansigt

Illustration fra bogen af Nicoline Joy Haas

Steffen Groth 22.04.2022

HØJRERADIKALISME // ANMELDELSE – Idehistorikeren Mathias Hee Pedersen har med bogen *Fascister i fåreklæder?* skrevet en glimrende indføring i den identitære bevægelse, en international højreradikal strømning.

Fascister i fåreklæder? Den identitære bevægelse, Det Nye Højre og højreradikalismen i det 21. århundrede

Af Mathias Hee Pedersen

448 sider, 300 kroner

Forlaget Baggrund

Den 22 maj 2019 befinder Alternativets daværende politiske ordfører Carolina Magdalene Maier sig i hyggeligt selskab på en café i København. Tre unge mænd dukker uanmeldt op og spørger, om hun er Carolina. De er udstyret med en buket gule roser og en lille indrammet plade med inskriptionen ”Årets udskiftningspris 2019 – Carolina Magdalene Maier”.

De unge mænd forklarer, at de vil tildele hende en pris for hendes kamp for mangfoldighed. De overdrager hende roserne og pladen og tager et par billeder, hvorefter de forsvinder lige så hurtigt, som de kom.

Faye dyrker dommedagsagtige forestillinger om de etniske borgerkrige, der uundgåeligt vil udspille sig som følge af indvandringen fra andre civilisationer

Senere samme dag toner [billederne](#) af Maier frem på Generation Identitærs hjemmeside ledsaget af en tekst, der motiverer pristildelingen:

”Maier får prisen for utrætteligt at modarbejde den danske befolknings interesser”, hedder det, ”samt for hendes imponerende foragt for sit eget folk”. Og for ”den oprigtige glæde hun udstråler ved sit eget folks destruktion.”

Episoden illustrerer nogle centrale træk ved den højreradikale gruppe Generation Identitærs ideer, retorik og aktivisme. De betjener sig af opsigtsvækkende happenings, der eksponeres på digitale medier. Og det iscenesættes med sort sarkasme og en retorik, der betoner en overhængende trussel mod det danske folk. Det handler om kampen for nationens overlevelse og i den kamp udpeges Carolina Magdalene Maier som forræder. Karakteristisk er det også, at aktionen fik utvetydig opbakning på de sociale medier fra Nye Borgerliges folketingsmedlem Lars Boje Mathiesen.

Bogomslag. Af Nicoline Joy Haas/Mathias Skaftø

Den identitære bevægelses forhistorie

Generation Identitær er en dansk forgrening af den identitære bevægelse, en international højreradikal strømning, som idehistoriker Mathias Hee Pedersen kortlægger i bogen ”*Fascister i fåreklæder?*”.

Hee Pedersen foretager en arkæologisk eftersporing af strømningens rødder, der fører ham tilbage til mellemkrigstidens konservative revolution, som var båret af tænkere som Carl Schmitt, Oswald Spengler, Ernst Jünger og Martin Heidegger. Arvegods fra denne epoke er blandt andet undergangsvisionerne, ven-fjendemodstillingen og tanken om, at det ikke er nok at bevare – “museal-konservativt” -, der skal kæmpes for fremtiden.

De identitære aktivister bekender sig med historisk resonans til deres nationale og etniske rødder: ”Vores eneste arv er vores jord, vores blod, vores identitet”

Et afgørende knudepunkt og arnested i den identitære bevægelses historie er Frankrig i 1970’erne. Her tager en idemæssig bevægelse form, der får navnet Det Nye Højre. De to ledende skikkelser er den politiske filosof Alain de Benoist og forfatteren Guillaume Faye.

Det Nye Højre distancerer sig gradvis fra den biologiske racisme, som de oprindeligt var forbundet med, og forskyder vægten til en forestilling om folkeslag, som bærere af kulturer, der ikke lader sig forene med hinanden. Særligt Faye dyrker dommedagsagtige forestillinger om de etniske borgerkrige, der uundgåeligt vil udspille sig som følge af indvandringen fra andre civilisationer.

Krigserklæring mod sameksistensen

Selvom den tilbageskuende optrevling af de idemæssige forudsætninger er vigtig i Hee Pedersens bog, er tyngdepunktet i bogen – og dens store fortjeneste – den mere nutidige kortlægning af den identitære bevægelse fra den russiske filosof Aleksandr Dugin over den amerikanske Alt-Right-bevægelse til den europæiske Generation Identitaire.

I 2012 gik den identitære bevægelse fra usynlig undergrund til synligt fænomen i Europa. Det skete da en gruppe franske unge udsendte et manifest i form af en gennemproduceret video med titlen "[Generation Identitaire – a declaration of war](#)".

Akkompagneret af svulstig strygermusik fremsiger alvorstunge unge ansigter en programerklæring, der får karakter af en "krigserklæring" mod "sameksistensens totale fiasko", "den tvungne raceblanding" og "troen på at Khader kan blive vores bror". Aktivisterne bekender sig med historisk resonans til deres nationale og etniske rødder: "Vores eneste arv er vores jord, vores blod, vores identitet."

I 2017 fik Generation Identitær sin danske forgrening. De deler den internationale bevægelses grundideer, metoder og symbolske kendemærke – det sidste er et sort lambda-tegn på en gul baggrund, det samme græske symbol som spartanerne havde malet på deres våbenskjolde.

Den store udskiftning

En grundpille i de identitæres verdensbillede er forestillingen om *den store udskiftning*, som også var omdrejningspunktet for den anti-pris, Carolina Magdalene Maier blev tildelt i 2019.

Den store udskiftning er en ide om, at befolkningen i Danmark – og andre vestlige lande – er ved at blive udskiftet takket være kombinationen af indvandring og høje fødselstal blandt indvandrere.

Ideen er forbundet med forestillinger om kolonisering, truende islamisering og mulig borgerkrig. Nationen er således udsat for en eksistentiel trussel fra fremmede etniske grupper – en forestilling, der kan genfindes i hele den højreradikale tradition.

I pagt med den kampretorik, der løber gennem de identitæres tankeverden, benytter de begrebet *reconquista* (generobring) om forsøget på at rulle udviklingen tilbage. Reconquista refererer til den spanske generobring, afsluttet i 1492, af den iberiske halvø fra de muslimske maurere.

Den store udskiftning er ikke en banal teori om befolkningsmæssige forskydninger over tid. Danmarks Statistik forudser i deres befolkningsfremskrivning fra 2021, at der i 2060 vil være ca. 11,5 % ikke-vestlige indvandrere og efterkommere i Danmark heraf en betydelig andel, som ikke er fra muslimske lande. Kurven flader ud på grund af faldende fødselstal og ændret alderssammensætning blandt indvandrere og efterkommere over tid.

Da Rasmus Paludan ved en partiledelse i 2019 refererede til "den store udskiftning" og udtalte, at i 2040 "så nærmer danskerne sig at være en minoritet i deres eget land" var det en grotesk fordrejning på et faktisk plan, men på et følelsesmæssigt plan talte han til en frygt hos en del af befolkningen

Men selve begrebet "udskiftning" implicerer også noget langt mere dramatisk end demografiske forskydninger, nemlig at én etnisk gruppe fjernes, udslettes eller destrueres og erstattes af en anden etnisk gruppe.

Det er netop også ord som "udslettelse", "undergang" og "destruktion", som de identitære anvender, når de udmaler fremtidsscenerierne. Faderen til begrebet om 'den store udskiftning', franskmanden Renaud Camus, lægger da også afstand til statistik og demografisk videnskab, der anvendes kritisk mod hans idé. Ifølge Camus kan folkets "erfaring" ikke affejes med "videnskab".

Den store udskiftning er først og fremmest en kraftfuld fantasi, der ikke lader sig korrigeres af fakta. Det er et skræmmebillede knyttet til en dybtliggende forestilling om uoprettelige modsætningsforhold mellem etniske grupper. Og det aktiverer, hvis der er klangbund hos modtageren, et nationalt overlevelsesinstinkt.

Da Rasmus Paludan ved en partiledelse i 2019 refererede til "den store udskiftning" og udtalte, at i 2040 "så nærmer danskerne sig at være en minoritet i deres eget land" var det en grotesk fordrejning på et faktisk plan, men på et følelsesmæssigt plan talte han til en frygt hos en del af befolkningen.

Ideernes indtog i mainstream?

Netop Paludans udbredelse af forestillingen om den store udskiftning på landsdækkende TV i 2019 er ifølge Hee Pedersen et af flere eksempler på, at de identitæres ideer vinder stadig større indpas i den offentlige samtale.

At også mindre outrerede politikere som folketingets tidligere formand Pia Kjærsgaard og hendes partifælle Peter Skaarup har refereret til udskiftningen af det

danske folk, synes at bekræfte, at de identitæres tanker har en vis gennemslagskraft.

I sin velskrevne indføring i det identitære univers fra de lange linjer til de snævre krinkelkroge og over flere kontinenter får Mathias Hee Pedersen tegnet et langt mere mangfoldigt portræt af den yderste højrefløj, end jeg kan yde retfærdighed her.

Mange kunne have gavn af at læse den. Fx kunne Nye Borgerliges Lars Boje Mathiesen uden tvivl få en mere dybtgående forståelse af, hvad det er for en tradition og tankeverden, han placerer sig i, når han bakker op om, at kollegaen Carolina Magdalene Maier skal have en pris for ”den oprigtige glæde hun udstråler ved sit eget folks destruktion”.

[Læs mere om emnet her: Kim Kristensen: Højreorienteret ungdomsbewægelse: Vi venter på en undskyldning fra regeringen](#)

[bøgerGeneration Identitærhøjreradikalisme](#)

Steffen Groth

Steffen Groth er cand.mag i dansk og kulturstudier og underviser ved Niels Brocks Handelsgymnasium. Han bor i København med sin familie, der også tæller hans kone og to børn. Du kan støtte Steffens arbejde som skribent ved POV på